

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
Stigma

HART VOOR OUDEREN

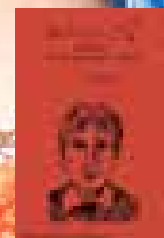
VERDER IN DIT NUMMER

- Uitreiking Dutch Homeless Award
- Stigma Café

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Fotografie **Ilse Dekens**

Een wereld van verschil

Een advocatenkantoor in Rotterdam, dat veel zaken pro deo behandelt, schenkt in de ochtend koffie met broodjes voor dak- en thuislozen. Twee dagen nadat deze service begon stond er een aantal boa's voor de deur. Het zou immers overlast veroorzaken. In mijn optiek is dat behoorlijk stigmatiserend. Dakloosheid staat dus gelijk aan het veroorzaken van overlast. Dat is uiterst vervelend. Waar het volgens mij op aankomt is om eens te kijken waar die stigmatisering van mensen vandaan komt. Zijn dat vastgeroeste vooroordelen die ons met de paplepel worden ingegoten? Of is het een manier om mensen in een hokje te drukken, waardoor een en ander duidelijk wordt voor de beschouwer. Je hoeft nu immers niet meer na te denken over daklozen, want dat zijn toch allemaal dope-gebruikers, criminelen en vooral onruststokers. Op het moment dat je in staat bent om die denkpatronen te doorbreken, je vooroordelen los te laten en echt na te denken, met elkaar in gesprek te gaan, ontstaat er verbinding, kun je aannames loslaten en ontstaat er ruimte voor je medemens, maar ook vooral voor frisse ideeën. Met deze nieuwe gedachten kan iedereen het verschil maken in de wereld.

Arnold de Meijer

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

REDACTIE

Wietske Aupers
Rudy Vane
Robby Bakker
Frits Croes
Annelies Romers

Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Robert van Bergen
Maarten Vermeulen
Jim Smit

VORMGEVING

Dinah Jellema

FOTOGRAFIE

Suzanne Posthumus
Jaap ten Hoove
Frits Blom
Bachir Benchagra
Remco Meijer

Chico Balt
Wim Mijl
Theo Koelmans
Ilse Dekens

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis
Wilma Bouma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman
Niek Heidanus

Jaap Krol
Natalja Oosterbaan
Chantal Kuipers
Gerlinde Spaan
Dick Bijmolt

FOTOGRAFIE COVER

Frits Blom

STRIP

Ido Dijkhuis

PUZZEL

Luuk Kobes

ILLUSTRATIES

Paul Kimkes
Robby Bakker

DRUK

Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus

Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

ISSN

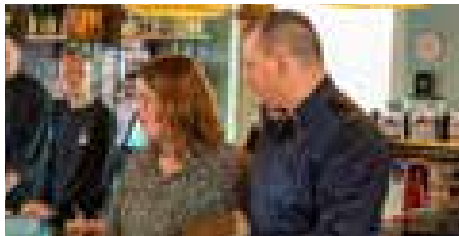
2405-769X

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

WerkPro

SpinLink

INHOUDSOPGAVE

UITREIKING DUTCH HOMELESS AWARD 2021

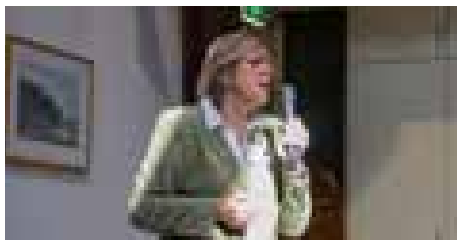
Op 17 maart 2022 vond de jaarlijkse uitreiking plaats van de Dutch Homeless Award.

4

10

STIGMA CAFÉ MAAKT STIGMA'S BESPREEKBAAR

In het Stigma Café zijn stigma's bespreekbaar en wordt gekeken wat we er samen aan kunnen doen.

WOUTER

Als ik om negen uur naar de supermarkt loop, zit Wouter al op zijn vertrouwde plekje op het bankje voor de winkel. Onder het bankje liggen drie lege bierblikjes en een in zijn hand.

16

20

MIJN DADER WAS NIET BEROEMD

Lisa heeft seksueel grensoverschrijdend gedrag ervaren, net zoals de vermeende slachtoffers rondom The Voice of Holland. 'Als de dader beroemd is word je serieus genomen, anders niet.'

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Mea Sententia

Koken met een missie

Werk in uitvoering

Kunst op straat

Het bijzondere geluk

Recht en krom

Jaap Krol

6

7

8

9

13

14

15

18

19

Businessclub

Bie pad en weg

Kruiswoordcrypto

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Straatkanjer

22

23

23

24

25

27

28

Op 17 maart 2022 vond de jaarlijkse uitreiking plaats van de Dutch Homeless Award. Een prijs voor een persoon of organisatie die zich op bijzondere wijze heeft ingezet voor dak- en thuislozen. De uitreiking van deze derde Award werd in december 2021 uitgesteld vanwege de coronaperikelen. Uiteindelijk kon dan toch een feestje gevierd worden in Café De Prael locatie Groningen.

Voor het eerst konden kandidaten worden genomineerd door het publiek via de website. Uit die nominaties heeft Stichting van de Straat, initiator van de Dutch Homeless Award, een shortlist gemaakt van vier kandidaten. Via de website kon men daarna een stem uitbrengen. In zijn speech vertelde Gerhard ter Beek, voorzitter van Stichting van de Straat, dat er boven verwachting 322 stemmen zijn uitgebracht.

De Award

De prijs bestaat uit een forse zwerfkei met plaquette. Deze zwerfkei, afkomstig van een boerenerv in Drenthe, symboliseert het zwervende bestaan van de dak- en thuislozen. De kei heeft in miljoenen jaren een lange weg afgelegd over onze aarde en is verweerd en versleten.

De genomineerden

De vier genomineerden die nog kans maakten op de award waren Sjoerd Baauw, Rick Huiting, Bakkerij Hoekstra en Diny Pool. Na een spannende roffel van het publiek maakte Gerhard ter Beek bekend dat met 141 stemmen de winnaar is geworden: Bakkerij Hoekstra uit Bedum!

Bakkerij Hoekstra heeft deze award gewonnen vanwege de jarenlange inzet voor dak- en thuislozen door het wekelijks bakken van vijftig broden voor de Open Hof, een opvangcentrum voor dak- en thuislozen. De oprichter van Bakkerij Hoekstra, Klaes Hoekstra, is hier ruim tien jaar geleden mee begonnen en zijn opvolger, Wouter Jacobs, is hier zeven jaar geleden toen hij de bakkerij overnam mee doorgeshaald. Geheel belangeloos worden deze broden speciaal voor dit doel gebakken en één keer per week op donderdag bezorgd bij de Open Hof, zodat dak- en thuislozen elke dag twee fatsoenlijke broodmaaltijden kunnen hebben. In de afgelopen tien jaar heeft de bakkerij zo'n 30.000 broden geleverd.

Met extra liefde gebakken

Reactie winnaar

Na de uitreiking reageerde Wouter Jacobs als volgt: 'We zijn zeer verrast deze prijs gewonnen te hebben. De precieze beweegredenen van mijn voorganger om dit te doen weet ik niet, maar wij hebben dit met liefde voortgezet. Wij zijn in de bevoorrechte positie om dit te kunnen en mogen doen. Voor ons is het iets heel gewoons, omdat niet iedereen het zo goed heeft als wij en dak- en thuislozen verdienen ook wat extra aandacht. We voelen ons vereerd dat we gezien worden wat we doen. Of we ook iets extra voedzaams in het brood stoppen? Nee, alleen wat extra liefde, dat wel.' ♦

Uitreiking Dutch Homeless Award 2021

Door Rudy Vane Fotografie Remco Meijer

Kleurrijke figuren

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

De wind gierde om de betonnen kolos. Ik keek omhoog. Het gebouw torende dreigend boven me uit. Als een monster dat op het punt stond om me te gaan verslinden. Ik trotseerde de stenen muur en liep door de elektrische schuifdeur naar binnen. De ruimte was overweldigend. Er was geen plek om te schuilen. Met een roltrap of supersonische lift kun je omhoog naar de verschillende verdiepingen. Het is een architectonisch hoogstandje. Het heeft beeldschone plekken maar het is mij te hip, virtuoos en grotesk. Op het dak van het Groninger Forum heb je een weergaloos uitzicht over de stad. Voor mensen met hoogtevrees een mooie kans om hun angst te overwinnen. Ik dacht bij het zien van dit alles: wat zou ik graag teruggaan naar de oude bieb. Deze was gesloten en de boeken, dvd's en medewerkers verhuisden mee naar dit monsterlijke bouwwerk. De voormalige openbare bibliotheek aan de Oude Boteringestraat was toegankelijk en gemoedelijk. Je kon je fiets parkeren pal voor de ingang. Daar stond jarenlang de kleurrijke Riepe-verkoper Steffie. Het was haar vaste stek. In het bedompte leescafé zaten zwijgzame, smoezelige mannen die een krant lazten. En de paradijsvogels. De man die in de winter een felgekleurde korte broek droeg met daaronder gele regenlaarzen. Soms groette ik hem. Hij glimlachte verlegen en zei schuchter 'Hoi'. Of de vrouw die in roze kleding liep. Ze klampte je aan en ratelde over gemeentelijke procedures en bomen die volgens haar niet gekapt mochten worden.

Mijn voorkeur voor kleinschalig heeft te maken met mijn afkomst. In het gehucht waar ik opgroeide moest je kilometers fietsen om überhaupt bij een bibliotheek te komen. Met mijn moeder ging ik wekelijks naar de bieb in het dorp. Deze was gevestigd in een krakkemikkig pand. Je kon er boeken lenen en daar ging het om. We mochten al blij zijn dat er een boekenbewaarplaats was.

Verandering is vooruitgang zegt men. Ik vind het lastig om vooruit te gaan en afscheid te nemen van het "oude vertrouwde". Of eigenlijk heb ik daar moeite mee. Vooral als je er herinneringen hebt liggen. Het voelt als een gemis als een gebouw ineens verdwijnt. Je hebt geen tastbaar bewijs van de plek waar de gebeurtenissen zich hebben afgespeeld. Alleen in gedachten kun je teruggaan. Zo kan ik me nog goed herinneren dat mijn middelbare school werd platgegooid. Alsof er een gat werd geslagen in mijn verleden.

GEK KEN WERK

Getekend voor het leven

Door **Gerard Lohuis** Illustratie **Paul Kimkes**

Ze heeft zichzelf opgesloten in haar woning. Af en toe haalt ze enkele boodschappen. Een schicht langs de schappen, zo omschrijft ze zichzelf wanneer ze op het rustigste uur van de dag de hoogst noodzakelijke spullen bij de grutter haalt. Ze heeft enkele goede kennissen en hoopt dat ze die onderweg niet tegenkomt. Ze is als de dood dat ze wordt aangesproken en men gaat merken dat het niet goed met haar gaat. "Dan willen ze van alles voor je doen en achter mijn rug om proberen ze dan hulp voor me te mobiliseren. Jij weet hoe het is als mensen zich met je gaan bemoeien wanneer het niet goed gaat. Dan krijg je een stempel en voor je het weet belandt iemand in het afvoerputje van de samenleving".

Greta praat niet graag over zichzelf. Ze houdt niet van aandacht en wanneer ze iets persoonlijks wil zeggen, kruipt ze het liefst in de huid van een ander. Ze vertelt dan wat haar bezighoudt door een gebeurtenis van een "goede vriend" te delen. Of ze praat over zichzelf door over anderen te praten. Ze heeft ze haar woning ingericht alsof ze er zelf niet woont. Geen spiegel want dan wordt ze zichtbaar, nauwelijks persoonlijke spulletjes en de woning ziet eruit alsof er niet geleefd wordt. Alsof ieder moment een woningbezoeking kan plaatsvinden en ze niet wil dat iemand een opmerking gaat maken over de bewoonster. Ze heeft ze diverse baantjes als secretariaatsmedewerker gehad waarbij ze onopvallend haar werk deed en zodra ze meer aandacht kreeg of wanneer ze te vaak werd uitgenodigd om eens mee te gaan om ergens een hapje te eten, dan was haar tijd om op te stappen weer aangebroken. Achteraf vroeg een enkeling nog weleens waar

ze gebleven was, en dan bleek dat ze elders alweer een andere baan gevonden had.

Via de huisarts had ze weleens aangeklopt bij een hulpverlenende instelling, waar ze nooit meer was teruggekeerd nadat de diagnose en bijbehorend behandelplan op tafel waren gekomen. Iets over persoonlijkheid en chronisch wantrouwen in de buitenwereld. Toen wist ze dat het goed mis was en werd haar duidelijk wat ze al veel langer wist. Ze was anders dan anderen en nu ze het vonnis bevestigd had gezien, moest ze haar maatregelen treffen. Terwijl ze op jonge leeftijd voor haar broertje en zusjes had gezorgd en voor hen op de bres was gesprongen omdat haar ouders door alcohol steevast 'afwezig waren', daar keerde ze zich nu in haar eigen gecreëerde bestaan terug. Niets was er meer over van de oudste zus die namens de ouders naar de schoolavonden voor haar broertje en zusjes ging, ze meenam naar de dokter als ze ziek waren of ervoor zorgde dat het huis was opgeruimd wanneer er een meneer of mevrouw van een instantie langskwam.

Ze was zestien jaar en ze is het nooit vergeten. De dag dat alle kinderen uit huis werden geplaatst en ze van haar ouders te horen kreeg dat ze niet goed voor hen had gezorgd.

Mea sententia

Door Rudy Vane

DE HETE ZOMER VAN 1976

Op elfjarige leeftijd ben ik letterlijk gebrandmerkt. In onze splinternieuwe keuken was de vlam in de pan geslagen en mijn vader wist in paniek niks beters te bedenken dan dat die pan zo snel mogelijk naar buiten moest. Met blote handen pakte hij de pan beet, liep naar buiten, maar moest de pan met één hand loslaten vanwege de hitte. Brandend vet liep over zijn hand en voet, met zijn andere hand wierp hij de pan van zich af. Helaas stond daar een nieuwsgierig jongetje dat niet geluisterd had toen hem gesommeerd werd naar achteren te gaan. Spetters brandend vet kwamen op mijn hele lichaam terecht.

In paniek ben ik de tuin uitgelopen, de straat op. Achteraf hoorde ik dat ik de tuinpoort niet met de klink geopend had, maar open gebeukt. De spie die toch zo'n kleine tien centimeter in het hout zat, lag naast de poort op de grond. Zo sterk kun je dus zijn als je in paniek bent. Ik ben door de buurman onder de tuinslang gezet om te koelen. Daarna reed hij mijn vader en mij naar de dokter. Toen ik ook in de auto stapte merkte mijn vader pas dat ik ook gewond was. Het bezoek bij de dokter was kort, 'rijdt u maar gelijk door naar het ziekenhuis' kreeg de buurman te horen. In het ziekenhuis werd ik direct in een bad koel water gezet, heet vet blijft namelijk doorbranden in de huid. Mijn vader moest zijn hand en voet koelen in teiltjes. Toen duidelijk werd dat we in het ziekenhuis moesten blijven en de verpleegkundigen twee kamers wilden laten steriliseren, één op de volwassenenafdeling en één op de kinderafdeling, kwam de buurman met een simpel idee. 'Waarom leg je hen niet gewoon op een kamer, het zijn toch vader en zoon? Scheelt een extra kamer om te steriliseren.' Daar hadden ze niet aan gedacht. Zo hebben wij samen zes weken in het ziekenhuis gelegen, beiden hebben we een operatie gehad voor huidtransplantatie. Voor mij zitten de littekens gelukkig voornamelijk op plekken die doorgaans door kleding bedekt worden, maar ze zitten er nog steeds en zullen er altijd blijven.

Dit alles gebeurde in de hete zomer van 1976. De steriele ziekenhuiskamer moest potdicht blijven. Verpleegkundigen moesten speciaal steriele kleding aan en mochten niet langer dan twintig minuten bij ons blijven, anders zouden ze flauw kunnen vallen van de warmte. Mijn moeder mocht niet op de kamer komen en moest vanaf het balkon door het raam kijken. Daar zag ze twee mijnwerkers liggen zei ze, want ons verband werd gedesinfecteerd met een goedje waar de huid pikzwart van werd. Het was zo'n gemeen spul dat toen een verpleegkundige per ongeluk het teiltje liet vallen, de hele vloer vervangen moest worden. En moest er alsnog een tweede kamer steriel gemaakt worden.

KOKEN MET EEN MISSIE HET ETEN VAN JE DROMEN

Door Lydia Tuijnman

Ik was het niet altijd met prinses Di eens. Zo kon ik haar voorliefde voor Charles, de hertenjacht en buitenproportionele schoudervullingen niet echt volgen. Maar over één ding waren we het roerend eens: het aller allerlekkerste eten is: coquilles Saint Jacques, oftewel Sint Jacobsschelpen.

Ik zwier het witte vlees, de "noix", meestal kort door de hete boter en dan afblussen met een scheutje pastis. Onverslaanbaar lekker, maar helaas ook schreeuwend duur.

Als troost voor gewone stervelingen, slachtoffers van de toeslagenaffaire en plots verarmde Russen, hier een betaalbare versie die er qua smaakpalet heel in de verte een beetje op lijkt.

Neem per persoon een halfgekookte rode biet en snijd die in heel dunne plakken. Laat de olie uit een bakje zeer verse pesto over de plakjes druppen, laat ze dan een paar uur marineren. Spreid ze dan in decoratieve waaiertjes op decoratieve bordjes. Neem per persoon één zoute haring, haal het staartje eraf en snijd de filets in de lengte in drie repen, maar laat ze bij het staarteinde aan elkaar zitten. Maak een vlechtje van de drie stroken van elke filet. Maak per portie van twee gevlochten filetjes een cirkel op het bietenbordje. Schep in elke haringcirkel een fikse eetlepel van de uitgelekte pesto. Begiet het geheel met goede olijfolie met wat (rook)zout en limoenrasp erdoor. Bestrooien met ragfijn gesneden ui, rode peper en wat basilicumblaadjes.

Drink er een mooie pastis bij en hef voor de eerste hap het glas op de onsterfelijke ziel van Lady Diana Spencer.

Stigma Café maakt stigma's bespreekbaar

Door Rudy Vane Fotografie Ilse Dekens

Stigma. Het is maar een klein woordje. Toch is het van grote betekenis voor wie er last van heeft. Bij stigmatisering krijg je op basis van anders-zijn of in een andere situatie zitten, een negatief stempeltje op je. Je wordt vaak als “minder” gezien en anders behandeld. Ongemerkt hebben we allemaal te maken met stigma's en worden we ermee geconfronteerd. In het Stigma Café zijn stigma's bespreekbaar en wordt gekeken wat we er samen aan kunnen doen.

Op dinsdag 10 september 2019 vond in 't Vinkhuys in Groningen het eerste Stigma Café van zaVie plaats. Arnolda Messchendorp van de werkgroep Stigma Café vertelt wat dit inhoudt, aangevuld door Rosalie Visser.

Wat is het Stigma Café

‘Er was eerst een landelijke stichting Samen sterk zonder stigma, zo begint Arnolda. ‘Er kwamen veel geluiden binnen over stigmatisering en toen is het idee ontstaan om een Stigma Café op te zetten. De bedoeling van het Stigma Café is om het onderwerp stigma aan de orde te stellen en zo laagdrempelig mogelijk. Daarom kiezen we voor het format café dat steeds op dezelfde plek plaatsvindt, in een gezellige ruimte. Er komen diverse onderwerpen aan de orde met als doel het bewust worden van de stigma's en het wegnemen van misvattingen en vooroordelen. Tijdens het eerste Stigma Café kwam naar voren dat je stigma's merkt bij jezelf, dat je zelf gestigmatiseerd wordt, maar als je heel goed naar jezelf kijkt stigmatiseer je zelf ook wel, ondanks dat je daar heel bewust mee bezig bent. Daar praten we ook over, wat doe je zelf met stigma's naar anderen toe. Beide kanten zijn belangrijk. Daarnaast is ontmoeting belangrijk. »

Henk Bijlholt

Arnolda Messchendorp

Voor de pauze en even na de pauze is het woord aan de sprekers, daarna gaat men in groepjes ervaringen delen aan de hand van de sprekers. Iedereen is vrij om zelf iets te vertellen.'

Thema's

Arnolda vervolgt: 'Elk Stigma Café heeft een onderwerp, bijvoorbeeld "Ik ben toch zeker niet gek". Dat ging over rolstoelers die vaak benaderd worden alsof ze geen hersens meer hebben. Het eerste Stigma Café ging over stigmatisering in het algemeen, het tweede over de kwetsbaarheid die je hebt, die je ook kunt gebruiken om sterker te worden. Daarna nog een Stigma Café of je bijvoorbeeld in een sollicitatiegesprek vertelt dat je iets hebt of niet. Hoe kom je jouw stigma tegen in je werk. In het laatste Stigma Café was het thema "Kunt u het zien", over achtergronden van mensen die je op het eerste gezicht niet kunt zien. Daar wordt vaak een oordeel over geveld die totaal niet klopt. Er was iemand die laaggeletterd is en daarover vertelde, iemand vertelde over armoede en er was een vrouw die vertelde over haar man die op jonge leeftijd is overleden aan dementie. Alle drie vertelden ze met welke stigma's ze te maken hadden. Op het programma van september 2022 staat het thema "Een keer een label, altijd een label". Wat je ook ziet is dat als je altijd maar een stigma opgeplakt krijgt, je daar zelf ook in gaat geloven, het zelf-stigma. Met stigma's haal je iemand in feite neer in plaats van te kijken naar wat iemand wel kan. Daar moet men zich meer bewust van worden.'

Met stigma's haal je iemand in feite neer in plaats van te kijken naar wat iemand wel kan

Bezoeken

De mensen die naar de Stigma Cafés komen zijn wisselend, elk thema trekt andere personen aan. Een paar zijn dezelfde. Zij die een keer geweest zijn krijgt voor een volgend Stigma Café bericht welk thema er komt. Op verschillende manieren wordt aandacht gegeven aan een Stigma Café, door bijvoorbeeld uitnodigingen te versturen, een berichtje op social media te plaatsen, flyers te verspreiden in de stad en een advertentie in de krant te plaatsen.

In principe is er twee keer per jaar een Stigma Café, in februari en in september. De informatie over de komende thema's is te vinden op de website van zaVie, zavie.nl. Om naar het Stigma Café te komen dient men zich van tevoren op te geven via stigmacafe@zavie.nl. De toegang is gratis. Het is toegankelijk voor iedereen, of je nu een stigma hebt of niet. Het gaat om de bewustwording en ontmoeting.♦

Martin Rezelman

WERK IN UITVOERING

Hart voor ouderen

Door **Robby Bakker** Fotografie **Frits Blom**

Dat Sylvia Dillema passie voor haar werk koestert is overduidelijk. 'Ik zit hier nu vier jaar en ga iedere dag met plezier naar het werk', vertelt ze glunderend. 'Het past als een jas!'

'RaderWerk is onderdeel van stichting WerkPro', legt Sylvia uit. 'Je kunt hier een passende werkervaringsplek vinden. Maar je kunt ook bij ons terecht als vrijwilliger of voor dagbesteding. Het doel van bijvoorbeeld onze kringloopwinkels in Buitenpost en Kollum is niet om winst te maken, maar deelnemers een kans te bieden te fungeren in de samenleving. Daarmee worden sociale contacten, werknemersvaardigheden en een gezond ritme opgedaan. Tevens werken we met veel instanties samen, denk aan WMO, UWV, reclassering en de GGZ. We proberen elkaar te verbinden en te versterken.' De individuele begeleiding die geboden wordt is full-time: 'Soms in combinatie met het werk en soms enkel thuisbegeleiding. Dan heb je het bijvoorbeeld over financiën, met de mensen naar de huisarts gaan of als tussenpersoon optreden bij escalaties of als er meer aandacht nodig is voor het gezin.' Er wordt niet alleen persoonlijke begeleiding en psychische ondersteuning verleend, ook wordt er rekening gehouden met lichamelijke gezondheid. 'Dit jaar zijn we van start gegaan met een loopcoach. Één keer in de week wordt er met de mensen gewandeld. En we hebben een gewichtsconsulent in huis. Voeding en beweging is immers essentieel.' RaderWerk begeleidt ook vluchtelingen met hun integratieproces. 'De nieuwe Nederlanders leren bij ons de taal. Naast de lessen die ze volgen aan het Friesland College, komen ze in onze kringloopwinkel in contact met klanten. Daarmee ontwikkelen ze spreek- en luistervaardigheden. De begeleiding is altijd op maat - we leggen de lat daar waar hij hoort.'

'Je moet goed naar de mensen luisteren en weten wat je doet', besluit Sylvia. 'We doen het met elkaar. Ieder heeft zijn talenten, zijn mogelijkheden en zijn waarde. Iedereen doet ertoe.'

KUNST OP STRAAT

De jeugd van tegenwoordig

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Frits Blom**

Een beetje hippe ouder duidt zijn kroost tegenwoordig aan met 'kids' en niet meer met 'kinderen'. Het verengelsen van de Nederlandse taal is een gegeven, vooral onder tieners. Opvallend genoeg komt dat woord dan weer van het Engelse 'teenager', maar wie dit nog gebruikt is allang hopeloos ouderwets.

Toch bestaat er nog een echte teenager. Parmantig en toch ook een beetje uitdagend loopt ze zich ogenschijnlijk te vervelen op het marktplaats van Emmen. Wellicht spijbelt ze van school, wacht ze op vriendinnetjes of op een jongen met een brommer. Ze doet dat allemaal in brons, gemaakt door de beeldhouwer Pieter Starreveld (1911-1989). Haar rok staat zo bol dat deze aan een bronzen kerkklok doet denken. Met haar tas onder de arm en hoge hakjes aan de voeten, lijkt ze klaar om op avontuur te gaan.

Toen het beeld in 1963 werd geplaatst, was Emmen nog een zogeheten groei-oord. Nederland was volop in wederopbouw. In het verlengde van de toenemende welvaart, ontwikkelde zich ook een aparte jeugdcultuur. De rock-'n-roll muziek gaf haar een eigen stem. Het was de tijd van de vetkuiven en de petticoats. Maar ook van meewarig hoofdschudden van oude knarren die deze nieuw verworven vrijheden met lede ogen aanzagen. Nozems waren het volgens hen. Nee, dan maakte haar Amsterdamse broertje het eind jaren zestig een stuk bonter. Het beeld 'Het Lieverdje' op het Spui kreeg landelijke bekendheid toen het een verzamelplek van provo's werd, die het erom te doen waren de gevestigde orde met vaak ludieke acties te provoceren. Nog harder werd er daar door passanten met hoofden geschud om dit langharig, werkschuw tuig.

Tegenwoordig zijn veel babyboomers van weleer zelf grootouders en noemen zij hun kleinkinderen 'kleinkids'. Ze worden door hen geholpen bij het installeren van de nieuwste iPhone en lopen nog steeds in een spijkerbroek. Ze hebben het erg druk met van alles en nog wat, uitslapen is er niet meer bij. Ook zijn ze al lang gestopt met roken. Maar misschien, heel misschien gaat hun hoofd nog altijd op en neer als ze voorbij de teenager aan het marktplaats lopen, terwijl ze neuriën: *I don't care what people say, Rock 'n roll is here to stay!*

Het bijzondere GELUK

Voor altijd jong

Door **Chantal Kuipers**

‘Als ik jouw leeftijd had dan wist ik het wel, dan zou ik van alles doen.’ De man tegenover me is zeventig jaar oud en heeft het grootste gedeelte van het leven er al op zitten terwijl ik net begin aan mijn tweede helft. ‘Dus wat zou jij graag willen doen?’ We lopen door zijn tuin heen terwijl ik hem nietszeggend aankijk. ‘Ik weet het eigenlijk niet.’ Het is het beste antwoord dat ik kan geven, want ik weet het oprecht niet. ‘Denk er maar eens over na, maar het leven is groter dan Groningen en je bent maar één keer jong.’ Ik knik met mijn hoofd, maar mijn brein wil het niet snappen. Ik houd van mijn leven hier. Waarom zou ik ergens naartoe gaan als ik ook niet weg kan gaan. ‘s Avonds in bed denk ik aan de woorden van de man die alles al heeft meegemaakt en wat ik nog kan meemaken. Ik kan naar Amsterdam gaan om te wonen in de grote stad. Ik zou naar mijn geliefde Utrecht kunnen gaan aan het water, maar ik kan het ook niet doen. Mijn kinderen zijn volwassen dus wat houdt me hier in Groningen? Het houdt me de hele nacht wakker.

De volgende morgen ben ik mijn zorgen alweer vergeten want het leven wacht op me. Er moet

gewerkt, gespeeld en gesport worden, natuurlijk ben ik hier op mijn plek.

’s Middags wil ik sporten met het kind. Ze wil graag skeeleren in het Stadspark en dus trek ik enthousiast mijn rolschaatsen uit het stof. Rolschaatsen is net als fietsen. Dat verloor je niet. Althans dat denk ik. Ik strik de valse roze veters en probeer mijn evenwicht te bewaren door steeds me aan de mouw van mijn kind te trekken. Ze balanceert keurig op het andere been en zo houdt ze me in evenwicht. Plots verandert de weg van asfalt in een schelpenpaadje. Mijn kind remt op tijd, maar dan bedenk ik me dat ik niet meer weet hoe ik moet remmen. Ik probeer een pizzapunt van mijn voeten te maken zoals bij het skiën, maar het is te laat. Keihard val ik voorover tussen de schelpen in. Mijn hand bloedt en mijn panty is kapot. Mijn kind kijkt me aan en schudt haar hoofd. ‘Ik zei toch dat je hier te oud voor zou zijn? Alleen kinderen rolschaatsen.’ Ik ga staan en veeg zo goed en kwaad als ik het kan mijn handen schoon. ‘Weet je wat het is lieverd?’ ze kijkt me verwachtingsvol aan. ‘In mijn hoofd ben ik altijd jong.’

Wouter

Door **Arnold de Meijer** Illustratie **Robby Bakker**

Als ik om negen uur naar de supermarkt loop, zit Wouter al op zijn vertrouwde plekje op het bankje voor de winkel. Onder het bankje drie lege bierblikjes en een in zijn hand. Het drinken is vanmorgen al vroeg begonnen. Hij kijkt met gefronste wenkbrauwen schichtig om zich heen. Ik schat hem een jaar of veertig, maar door zijn onverzorgde uiterlijk, vette haren en baard kan ik er zo maar een jaar of tien naast zitten.

Zoals voor mij gebruikelijk ga ik even naast hem zitten. Een geur van drank en rook stijgt uit hem op. Zijn schurftige hond komt van achter het bankje tevoorschijn. Zijn staart kwispelt niet.

‘Dat is mijn enige echte vriend’, zegt Wouter, terwijl hij de hond over zijn kop aait. De hond richt zijn droevige ogen op zijn baas en gaat liggen. ‘Dat mormel is altijd bij me. Hij is trouw en loyaal. Hoe lelijk ik soms ook tegen hem doe, hij komt altijd weer. Daar kunnen wij mensen nog wat van leren.’ Hij zet het blikje tegen zijn mond en neemt een paar ferme slokken. Een grauwe hand in een nog smeriger mouw veegt een paar gemorste druppels uit zijn mondhoek. Ik bied hem een sigaret aan die hij dankbaar aanvaardt. Na de vlam van de aansteker diep naar binnen te hebben gezogen, blaast hij een fikse wolk rook uit.

‘Mijn jeugd was niet gemakkelijk. Mijn vader was altijd bezopen en mijn moeder ging van de ene vent naar de andere. Op mijn twaalfde was de straat al mijn thuis. Alles beter dan thuis. Maar ook op straat ben je niet veilig voor oordeel. Wat ik allemaal naar mijn hoofd geslingerd heb gekregen. Dat wil je niet weten. Maar er is nooit eens iemand die vraagt van: hoe is het met je, kan ik wat voor je doen? Nee. Alleen een mevrouw. Die komt elke dinsdag langs

en drukt mij dan een plastic zakje met drie plakjes brood in de handen. Twee voor mij en een voor de hond. Mooi vind ik dat.

Maar de meeste mensen! Tuig is het. Grote bekken, ongeduld, ga aan de kant ik kom eraan. Grote woorden over sociale ongelijkheid, maar mij zien ze niet staan. Soms hè, soms ben ik zo boos en kwaad, dan laat ik fietswielen leeg lopen of prik banden lek. Gewoon om ze te pesten, even het ventiel losdraaien. Vervolgens ga ik dan op mijn bankje zitten om te kijken hoe ze reageren. Het is gewoon een klotenwereld. Ik heb de duisterste kanten van het leven gezien en dan moet je kijken wat een ophef ze maken over een lekke of lege band. Nee dan mijn hond. Die maakt zich net als ik nergens druk om. Het enige wat hij interessant vindt, is wat en wanneer we gaan eten. En als ik verdrietig ben, legt hij zijn kop op mijn been en troost mij. Daar kunnen de mensen een voorbeeld aan nemen. Als je het mij vraagt zijn mensen maar rare honden.’ Hij neemt nog een slok.

Ik sta op, druk hem de rest van mijn sigaretten in de hand en loop weg. Als ik omkijk zie ik hoe hij zijn hand opsteekt en hoor hem zeggen:

‘Dank mien jong.’ ♦

Vertrouwen

Door **Gerlinde Spaan**

Anders zijn. Ze laten 't jou merken. Dat jij dat bent. Al in je vroege jeugd stond je aan de kant. Lachende kinderen in de pauze op het schoolplein van een basisschool in de provincie. Niemand om mee te voetballen. Niemand die je voor een feestje vroeg. Niemand die je begreep. Of een poging daartoe ondernam. Er was gewoon niemand. Ze vonden je raar. Je dacht zelf omdat je vol energie zat, te impulsief reageerde en daardoor vaak iets zei waarvan je achteraf dacht 't was beter geweest van niet.

Wat doet dat met een tere ziel die op het punt staat te gaan bloeien. Die vol energie en levensvreugde wil rondfladderen en wil ontdekken wat de wereld

mr. Gerlinde Spaan is straf- en jeugdrechtsadvocate bij Spaan Advocatuur te Groningen.

te bieden heeft.

Gesprekken op school losten niets op. En gesprekken met ouders van bepaalde pestkoppen ook niet. Jij wist al jong wat de gevolgen waren van een individualistische en opportunistische maatschappij. Waarin het blijkbaar voordeliger was opzij te kijken dan te zorgen voor een fijn klimaat voor iedereen. Je had je kunnen terugtrekken, contacten met anderen vermijden. Ja misschien tot het hoognodige beperken. School, werk en je eigen kring, zo op die manier. Een mogelijke depressie die op de loer ligt. Maar je ging je niet terugtrekken. Je ging van je afslaan. Dit bleef niet zonder gevolgen. Je hebt je een tijdje geleden weer moeten verantwoorden voor de rechter vanwege een fysieke grens die je bent overgegaan. De klappen deden niet zo'n pijn. De onzichtbare littekens uit je jeugd, die deden meer pijn.

Op de zitting kwamen deze littekens ter sprake. Je had gesproken met een psycholoog die hierover een rapport geschreven had. Ze had gezegd dat je iets moest met die littekens uit het verleden. Dat je deze moest laten behandelen. Dat wilde je ook. Graag zelfs. Behalve die behandeling zou je ook toezicht krijgen van de reclassering en moest je gaan wonen in een begeleid wonen instelling voor jong volwassenen. Je hoorde het allemaal gelaten aan. Er werd een voorwaardelijke jeugddetentie van drie maanden aan die voorwaarden gekoppeld. Als je een van de voorwaarden zou overtreden binnen een proeftijd van

twee jaar dan zou je de jeugddetentie moeten gaan uitzitten in een jeugdgevangenis. In dat geval wordt de voorwaardelijke straf omgezet in een onvoorwaardelijke. Een van de bijzondere voorwaarden deed je omhoog veren. Het was een project van een voetbalclub. Jij wist de rechter enthousiast te vertellen wat het inhield en wat er van jou zou worden verwacht.

Er zijn nu genoeg mensen om voetbal mee te spelen. Die verloren jaren en gemiste kansen in de provincie laat je ver achter je. Je hebt je draai weer gevonden en voetbalt nu dagelijks. Voor jou is er geen betere therapie geweest dan voetbal.

Vertrouwen is een groot woord voor iemand die beschadigd is. Maar wat je hebt aangetoond is dat je ook kunt proberen opnieuw te vertrouwen. Je voordeel te doen met die littekens uit het verleden. Die jou als een kompas richting geven in nieuwe situaties. Deze littekens om te buigen naar het positieve en juist wel die uitgestoken hand vast te pakken. Zoals je zelf zei je moet jezelf overwinnen.

Echt, je mag vertrouwen. Het wordt niet geschaad. Het is wederzijds.

Road Rage

Een van mijn favorietste genres op YouTube is de zogeheten *road rage*. Het betreft hier compilaties van hufterig rijgedrag, gevolgd door een (bijna-)ongeluk, verbaal geweld en een aankomende sirene. Meestal is de locatie een Russische of Amerikaanse voorstad, waar de wegen druk zijn en de auto's robuust.

Het is beter zelf geen road rage mee te maken, omdat je nooit weet hoe het afloopt. Daarom is het thuis ook zo prettig kijken. Terwijl allerlei auto's in de vangrail of sloot belanden en honkbalknuppels in stelling worden gebracht, weet je dat je straks eerst de groentela inspecteert voor het avondmaal en aansluitend een kopje thee zet, waarna de volgende rage kan beginnen.

Naast *road rage*-compilaties heb je ook *police chase*-compilaties. Hierin wordt een auto gevolgd door meestal meerdere politieauto's en een helikopter, zodat het zicht voor de thuis kijker perfect is - een soort *The Dukes of Hazard*, maar dan echt. Sommige van dergelijke achtervolgingen duren wel een half uur en worden van commentaar voorzien door lokale televisiestations, die de dagelijkse programmering hebben onderbroken voor snelle schakelingen naar de inmiddels vele plaatsen delict. Bij een beetje achtervolging door politieauto's wordt de gewraakte auto vaak in de prak gereden of ergens geparkeerd, waarna de bestuurder de benen neemt en dwars door tuinen, heggen en schuren rent, in de hoop nog te kunnen ontsnappen. Dan bevind je je als kijker op een kruising. Zijn bij een goede jachtpartij de auto's als het ware een personage, wanneer de automobilist een gezicht krijgt gaat het wringen. Het is namelijk zinloos om keihard weg te rennen bij een overmacht aan agenten en camera's. Van de zoveel-miljoen viewers weet iedereen dat het een verloren zaak is, behalve de voortvluchtige. Bevangen door stress blijft die geloven in een kansrijke ontsnapping, rondvliegend als een kip zonder kop.

Op zulke momenten laat ik mijn beleefdheid prevaleren en stop ik discreet de band. Dat wil zeggen: als de arrestatie nabij is. Als compensatie surf ik dan naar *dog reunited with owner*-compilations. Hierin wordt ook veel gerend door tuinen, heggen en schuren, maar dan naar elkaar toe.

JAAP KROL

Mijn dader was niet beroemd

Door **Annelies Romers** Illustratie **Robby Bakker**

Lisa heeft seksueel grensoverschrijdend gedrag ervaren, net zoals de vermeende slachtoffers rondom The Voice of Holland. Ze werd eerst jarenlang seksueel misbruikt door haar opvoeders, later verkracht door een man die ze op een avond ontmoette. Haar werd pijnlijk duidelijk dat het bij vervolging van seksueel grensoverschrijdend gedrag gaat om de dader in plaats van het slachtoffer: ‘Als de dader beroemd is word je serieus genomen, anders niet.’

Lisa werd niet serieus genomen: ‘Ik besloot op mijn veertiende naar buiten te treden over het seksueel misbruik. Ik ging naar de politie, omdat ik dacht dat zij mij wel zouden beschermen. Fout gedacht. Voordat ik aangifte heb kunnen doen belde de politie mijn opvoeders. Zij antwoorden dat ik als puber wel vaker loog om aandacht te krijgen. De politie geloofde dat. Later moest ik me verantwoorden bij de kinderrechter voor het doen van een zogenaamd valse aangifte.’

Mijn daders zeiden dat niemand mij zou geloven, ze kregen gelijk

‘Mijn moeder vertelde het ook aan de mensen uit de buurt. Daarna was ik nergens meer een welkome gast. Ik ben letterlijk bespuugd en geslagen.’ Omwonenden zeiden: ‘Je vader is toch een ambtenaar? Die doet dat soort dingen niet.’ Lisa’s opvoeders vertelden haar dat niemand haar zou geloven als ze het zou vertellen. ‘Mijn daders hebben gelijk gekregen.’ Ze merkt dat er anders wordt omgegaan met de meldingen rondom TVOH: ‘Er is heel veel media-aandacht. Ook heeft iedereen het erover gehad. Waarom maakt iedereen zo’n ophef nu het om daders gaat die werken bij een televisieprogramma? Waar is die ophef als het gaat om slachtoffers van ‘normale’ mensen?’

Ontmoedigend beleid van zedenpolitie

‘Toen ik een paar jaar geleden weer in een situatie kwam waarvoor ik aangifte wilde doen, hielp de politie mij weer niet’, vertelt Lisa. Een man die ze leerde kennen in de kroeg verkrachtte haar in het park. Na overleg met zorgmedewerkers besluit ze de politie te bellen. ‘Ik zou teruggebeld worden om aangifte te doen. Ik werd niet teruggebeld. Toen ik de politie zelf belde gaven ze aan dat het te laat was om bewijs te halen uit een lichamelijk onderzoek. De politie raadde mij af om aangifte te doen zonder dit bewijs of dat ik hem persoonlijk kende.’ Ontmoedigen is wat de zedenpolitie doet volgens Lisa, ‘want ze hebben geen tijd, te weinig mensen.’ Met dit in haar achterhoofd keek zij raar op van de politieaanpak rond TVOH. ‘In eerste instantie zal advocatenkantoor Van Doorne in opdracht van tv-producent ITV Studios onderzoek doen. Dat is toen op advies van de zedenpolitie geannuleerd. Zij gaven aan dat de slachtoffers het best bij hen terecht kunnen en het absoluut niet door een advocatenkantoor moest gebeuren. De zedenpolitie riep alle slachtoffers van seksueel misbruik rondom TVOH op om zich bij hen te melden en eventueel aangifte te doen.’

Bekende mensen zijn gelijk veroordeeld

Lisa kreeg te horen dat haar dader enkel schuldig bevonden kon worden met bewijs uit een lichamelijk onderzoek binnen een week na de verkrachting. ‘Daarbij gaan ze letterlijk naar binnen om bewijsmateriaal te vinden’, vertelt ze. ‘Ook wordt

je hele lichaam bekeken en gefotografeerd.’ Lisa betwijfelt of je ooit nog kan bewijzen dat beroemdheden schuldig zijn. Maar dat lijkt volgens haar ook niet meer uit te maken: ‘De medewerkers van TVOH waarover meldingen zijn gemaakt zijn gelijk al veroordeeld. Ook al zou er naar buiten komen dat iemand onschuldig is, dan blijven toch de verhalen. Dan zullen mensen nog zeggen: ‘ja maar daar stinkt toch iets, want anders beschuldigen mensen je niet van dat soort dingen.’ Beroemdheden hebben geen kans meer om hun leven weer op te bouwen. Hun carrière kunnen ze vergeten.’

Uiteindelijk heeft Lisa nooit aangifte gedaan voor seksueel grensoverschrijdend gedrag. Door de houding van de politie zag zij ervan af. Na het seksueel misbruik kreeg ze een eetstoornis. Ook wordt Lisa beïnvloed door een bipolaire stoornis. Nu ziet ze het belang van aangifte doen in. ‘Iedereen moet het recht hebben om aangifte te doen. Het maakt niet uit of de kans nou groot is dat iemand gepakt wordt of niet. Ook al komt er geen rechtspraak van. Alleen maar uitspreken dat het seksueel grensoverschrijdend gedrag was, kan voor iemand al heel veel goed doen. Dat iemand naar je luistert.’

Het gaat niet om mij, het gaat om alle slachtoffers van seksueel misbruik

‘Ik wil benadrukken dat het niet om mij gaat’, zegt Lisa. ‘Mijn verhaal is niet belangrijk. Maar ik probeer met mijn verhaal duidelijk te maken hoe groot het verschil is in behandeling als je dader niet beroemd is. Niemand kan uitleggen waarom de zedenpolitie nu wel tijd heeft, waarom er nu wel genoeg personeel is om in één keer al die zaken te bekijken. En de gewone slachtoffers die kunnen weer langer wachten, want daar is dan weer geen tijd voor.’

‘Het nieuws over de misstanden bij TVOH verdwijnt uiteindelijk ook weer naar de achtergrond’, voorziet ze. ‘Wellicht worden de slachtoffers dan ook weer aan hun lot overgelaten, net zoals wij.’

Lisa noemt haar ouders alleen opvoeders, ‘omdat een ouder nooit zoiets zal doen.’ Om dezelfde reden wil Lisa niet benoemd worden met haar achternaam. ♦

Politiek

Door **Wietske Aupers** Illustratie **Pim de Boer**

Rinus is een rooie kat van een jaar of 15. Ze woont samen met een mensenvrouw met schizofrenie en een angst-dwangstoornis. In De Riepe beschrijft ze wat het betekent om mantelkat te zijn.

Ik wou het even over politiek hebben. En dan vooral over Mark Rutte. Ik kan die man niet luchten, en dat bedoel ik dan letterlijk! Met z'n oproepen om goed te ventileren Ik voelde me dus niet zo lekker de afgelopen tijd en daarom hield het vrouwtje me binnen. Belachelijk natuurlijk, katten zonder baasjes kruipen ook gewoon onder een struik, maar het moest van de dierenarts. Maar ondertussen was mijn vrouwtje zelf wel bang om corona te krijgen, dus gingen de bovenste raampjes elke dag een uur op een kier. Tergend is dat: je ruikt de buitenlucht en hoort de vogels, maar je moet het doen met de bank en het logeerbed, die inderdaad meuren ja, naar mezelf inderdaad, maar toch En als ze nou eens een korreltje ergens van liet liggen, dan zouden we binnen nog muizen hebben. Maar goed, zij is kwetsbaar, Rutte zou beter moeten weten. Dat vond ik ook als hij opriep om je handen stuk te schrobben. Alles goed en wel, maar dat moet je niet zeggen tegen iemand met een angst-dwangstoornis. Zij deed dat dus letterlijk! En dan ging ze zich vervolgens druk maken over wat ze zou overbrengen door de wondjes op haar handen.

Iemand al eens bij de supermarkt besmet geraakt door het Westnijlvirus? Nee dus! Maar het ergste vind ik die persconferenties. Die duren veel te kort! De vrouw en ik hebben al een tijdje de afspraak dat we iedere dag samen Per Seconde Wijzer kijken of met het Mes op Tafel. Want in een mantelzorgrelatie moet je af en toe samen wat quality time hebben, anders krijg je onderlinge spanningen. Dus we hadden vaste schootmomenten. En die twee programma's duren net als persconferenties ook maar een half uurtje, maar die vindt ze spannend, dan blijft ze zitten en ik dus ook. En dan is er een persconferentie en denk je 'ha, iets extra's', een extra schootmoment. Maar nee, na tien minuten was Rutte klaar en stond ze op om koffie te zetten. Want de extra informatie van De Jonge of Kuipers vond ze niet nodig. Dat kreeg ze nog wel half mee bij het koffiezetapparaat. Terwijl ik net lekker begon te spinnen. Dan is het gevoel in een keer weg en heb ik zelfs geen zin meer om later op de avond nog naar onze vaste programma's te kijken. En het leek zo veelbelovend dat Kuipers er plaatjes bij doet om de spanning vast te houden, maar als de brave man er alleen voor staat, is sowieso alles binnen tien minuten afgelopen. Dus nee, Rutte en eigenlijk Kuipers ook, kan ik niet luchten, maar ook niet zien.

BIE PAD EN WEG

Kruiswoordcrypto

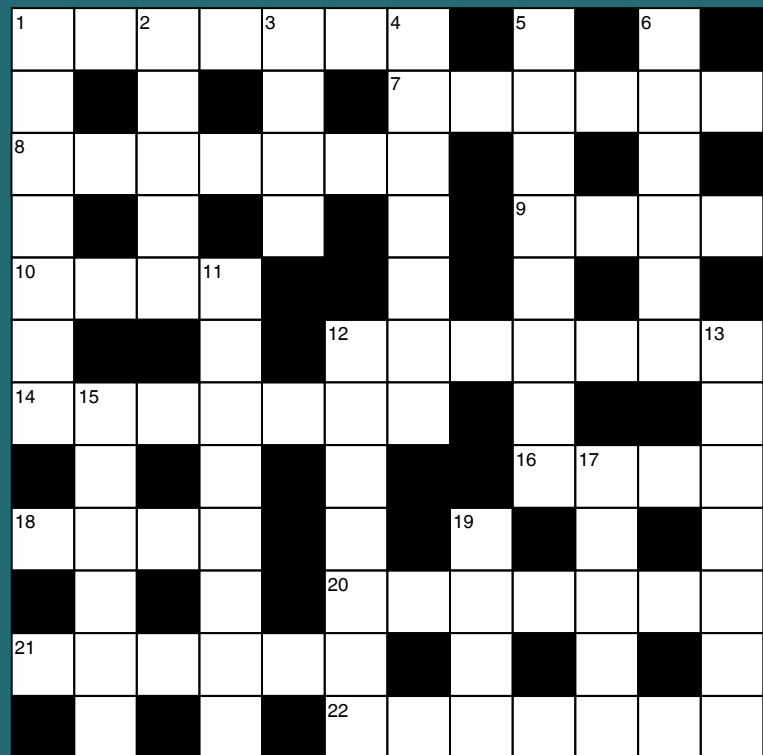
Door **Luuk Kobes**

HORIZONTAAL

- 1 Klieven 7 Hoofddekse
- 8 Roofvogels 9 Knaak
- 10 Doet leven
- 12 Voormalig president van Zuid-Afrika
- 14 Onder druk zetten
- 16 Reukorgaan 18 Zanggroep
- 20 Staat in Amerika
- 21 Nachtelijke voorstellingen
- 22 Oprecht

VERTICAAL

- 1 Enkel 2 Strikt voor cowboys
- 3 Letterdrank
- 4 Checken in de encyclopedie
- 5 Performance 6 Bot
- 11 Vergezicht
- 12 Legering van koper en zink
- 13 Verte 15 Schoft
- 17 Verdieping 19 Levenslucht

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie Paul Kimkes

Steenbok 22 december-19 januari

Stop met het malen over mislukkingen! Het is tijd om je te realiseren wat je wilt en hoe je datgene kunt bemachtigen. Genereer door middel van meditatie, yoga en de nodige rustpauzes de zelfverzekerdheid en wilskracht die nodig is om het beoogde doel te bereiken.

Waterman 20 januari-18 februari

Wat betekent moeiteloze inspanning voor jou? Waar moet je een yang-aanpak aannemen en waar moet je juist een stap terug doen? Het proces van het op papier zetten van je gedachten zal je de duidelijkheid geven die je nodig hebt. Laat dingen samensmelten op de manier waarop ze bedoeld zijn.

Vissen 19 februari-20 maart

Dit is niet het moment om het pad der ontkenning te kiezen. Het is tijd om de waarde van de wonden in je psyche te erkennen en hoe ze het potentieel van genezing in zich dragen. Maak gebruik van je krijgersgeest en zet je in voor het creëren van een paradigmaverschuiving.

Ram 21 maart-19 april

Wat als je zou besluiten om je hart de weg te laten leiden? Wat als je je angsten laat varen? Je stapt een periode van transformatie binnen waarin mooie dingen zich moeiteloos voor je zullen ontfouwen. Sta jezelf toe de magie van het onbekende te ervaren.

Stier 21 april-20 mei

Wees zoveel mogelijk jezelf. Laat je licht op de wereld schijnen en inspireer zodanig anderen om hun volledige potentieel uit te dragen. Het is een tijd waarin de vruchten van je arbeid onverwachts aan je zullen worden toegekend. Hetgeen je verlangt is niet langer een ongrijpbare droom.

Kreeft 22 juni-23 juli

Vanuit menselijk perspectief is geen enkele ervaring perfect. Maar als we door de ogen van wijsheid naar onze werkelijkheid zouden kijken, zouden we ontdekken dat er niet zoiets bestaat als een goede of slechte ervaring. Het vinden van orde in chaos zal je helpen vrede te sluiten met je omstandigheden.

Tweelingen

22 mei - 21 juni

Als mens raken we verstrikt in een web van voorkeuren en antipathieën. We hebben de neiging om maar door te zeuren over wat we verafschuwen in de wereld om ons heen. Maar wat als we de focus zouden verleggen? Word je bewust van alledaagse magie; het geheime ingrediënt is liefde!

Leeuw 24 juli- 23 augustus

Het is tijd om je voor te bereiden op een drastische verandering. Onthoud dat er nooit een perfect moment is om de sprong in het diepe te wagen. Dat moment moet je voor jezelf creëren. Het gunstige is dat je gewapend bent met lessen van ervaringen uit het verleden.

Maagd 24 augustus-23 september

Je geeft je gedachten meer kracht dan ze verdienen. Vergeet niet dat jij zelf de touwtjes in handen hebt. Doe een bewuste poging om jouw balans te vinden. Dit zal je helpen begrijpen waarom een bepaalde les zichzelf herhaalt en wat je moet doen om te evolueren.

Weegschaal 24 september-23 oktober

De reden dat we de voorkeur schenken aan het bekende is omdat het ons een gevoel van veiligheid geeft. Maar kan onze behoefte aan veiligheid de oorzaak van stagnatie worden? Iets om over na te denken. Het is tijd om de vaste patronen te doorbreken: laat je hart de weg wijzen.

Schorpioen 24 oktober-22 november

Je doet precies wat je moet doen. Wat het kostbaarder maakt is dat het wordt gecreëerd vanuit een ruimte van liefde. Laat je gehechtheid aan specifieke uitkomsten los. Het universum heeft een plan voor je klaar. Om wonderen te zien moet je de dingen op natuurlijke wijze laten ontfouwen.

Boogschutter 23 november-22 december

Het is normaal om boos te zijn als je teleurgesteld bent. De woede zal echter ophouden te bestaan als je het geschiedde als toneelstuk beschouwt. Dit zal je helpen liefde en mededogen in de vergelijking te brengen. Het is tijd om je hart te laten groeien met vriendelijkheid.

STRAATKLINKERS

ROEMEENS STIGMA

Door Arnold de Meijer Illustratie Robby Bakker

In dit nummer over stigma's mogen onze straatkrantverkopers natuurlijk niet ontbreken. Want dat zij gestigmatiseerd worden is duidelijk. Zoals onlangs bleek tijdens een dak- en thuislozenproject op de CSG Augustinus. Volgens een groot deel van de leerlingen waren het allemaal criminelen, junks en alcoholisten. Dat is een vooroordeel en een duidelijk stigma. Natuurlijk die zitten er ook tussen. Echter het grootste deel zijn eigenlijk kleine zelfstandigen. Zij investeren in een hoeveelheid kranten en verkopen deze. De winstmarge is voor hen. Maar wat zij niet verkopen is niet te retourneren. Dat betekent dus verlies.>>

“Het zijn allemaal Roemenen en Bulgaren die in hun auto de kranten op komen halen”, is iets wat je vaak hoort. Ook dat zit anders. De Roemenen hebben hun werk georganiseerd kreeg ik van een van hen te horen. De auto wordt door een hoop straatkrantverkopers gezamenlijk gefinancierd. De chauffeur haalt een paar duizend kranten op en verspreidt deze over de verkopers. Het Dagblad van het Noorden doet hetzelfde met zijn krant. Waarom? Elke verkoper zou anders naar Groningen moeten komen om zijn kranten op te halen. Dagkaart voor de bus is toch ruim tien euro. Daar moet hij vier kranten voor verkopen voor hij zijn reisgeld terug heeft verdiend. Eigenlijk is het gewoon slim wat zij doen.

Het zijn allemaal Roemenen en Bulgaren die in hun auto de kranten op komen halen

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

- Aksion

Als de zon, tekentherapie

Bike Centre Dik, Groningen

Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)

De Huismeesters, Groningen

Digno BV, Haren

Doesburg autoverhuur, Groningen

Dunk

Forum Groningen

Gemeente Groningen SoZaWe

Groningen Seaports

Groninger Kredietbank

Klooster Reizen, Haren

Kluzzenbedrief Jan

Kompas Zuidlaren

Lotus uitvaart, Thesinge

Metaware BV , Groningen

Mamamini Helpman

New Nexus, Tynaarlo

Noback Ingenieursbureau, Groningen
- Bewindvoering en inkomensbeheer

Tekentherapie, opleiding en begeleiding

Van ventiel tot helm

Nieuws uit Groningen/Drenthe

Woningcorporatie stad Groningen

Informatietechnologie

Van sjorband tot aanhangwagen

Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg

Boeken, films en events

WIJ is dichtbij

Havendienstverlening

Sociale hulpverlening

Reisbureau

Veur putjederij in en omt hoes

Specialist in financiële zorgverlening

Uitvaartverzorging en -begeleiding

Cloudoplossingen managementsystemen

Goededoelenkringloop

IT consultancy- en adviesbureau

Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen

Roma
Bovendien, wat we niet moeten vergeten, veel van de Roemenen die hier zijn, zijn van oorsprong rondtrekkende Roma-families. In hun thuisland leven zij in de marge omdat veel dingen voor hen niet toegankelijk zijn. Geen werk, geen school, geen hulp. In hun eigen land van herkomst hebben zij dus geen of nauwelijks perspectief. Vervolgens komen zij naar Nederland om met vier lotgenoten in een caravan op een camping te gaan wonen. Zij verkopen de kranten en van dat geld onderhouden ze vaak vrouw en kinderen in Roemenië om ervoor te zorgen dat zij het in de toekomst in ieder geval beter krijgen.

Respect
Voor alle straatkrantverkopers, waar zij ook vandaan komen is het feit dat zij in weer en wind, vaak vijf dagen in de week, voor een supermarkt staan en met een vriendelijk gezicht De Riepe verkopen. Geen reden voor een oordeel of stigma. Het is een reden voor diep respect dat zij al hun trots overboord zetten en iedereen die het beter heeft dan hen een krant proberen te verkopen, om ervoor te zorgen dat hun kinderen het beter krijgen. Als wij nu eens proberen om erover na te denken, misschien zijn we dan in staat om eerlijk naar mensen te kijken. Zonder oordeel, omdat wij niet voldoende en juiste kennis hebben. Of zoals mijn vader ooit in al zijn wijsheid zei: “Arnold, oordelen is gemakkelijker dan nadenken”.

Volgende maand in De Riepe:

Vanuit betrokkenheid mensen activeren

Toen Peter Rutgers in 1985 begon met Werkleerprojecten in de Hoogte en de Indische buurt, zag de wereld er heel anders uit dan nu, aan de vooravond van zijn pensioen. Tijd voor een terugblik met de man, die vanaf het begin bij WerkPro betrokken was.

- En verder:**
- Historie De Riepe
 - Een vriendelijk gezicht

Deze zal verschijnen rond 1 juli 2022

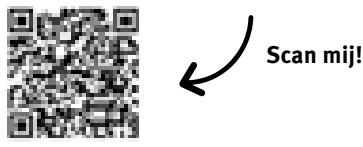

Nu ook op social media

- f

@deriepe
- ig

@de_riepe

OPVANGINSTELLINGEN

- GRONINGEN**

GRONINGEN
Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-313 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl
- LEEK**
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel. 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN
Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel. 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang: ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang: dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN
Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
Beschermd Wonen Boshuis
Boslaan 138
7822 EP Emmen

HOOGEVEEN
Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Wonen Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden
Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel. 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM
Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN
Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK
Sociaal Pensioen Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwaarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl
- De Riepe 27

STRAATKANJER

'Pinnen? Ja graag'

Door **Wietske Aupers**
Fotografie **Frits Blom**

‘Ik zag er in het begin tegenop om De Riepe te gaan verkopen’, vertelt Willem Stuivenberg die inmiddels al zo’n twaalf jaar krantjes verkoopt bij Plus aan de Oosterhamriklaan. ‘Maar op een gegeven moment ga je het leuk vinden. Soms is het afzien en als het regent mag ik gelukkig binnen staan.’ Hij is een van de eerste Riepeverkopers met een pinautomaat. ‘Een idee van een kameraad. Die had in Dubai bedelende kinderen met zo’n kastje zien lopen. Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis had ik een bordje met “Pinnen? Ja graag!” dan konden mensen makkelijker afstand houden. Dat werkte goed, maar desondanks vond ik het een moeilijke tijd. Ik woon tijdelijk in een appartementje van stichting Wender. Daarvoor sliep ik vijf jaar lang in opvangcentra. Mijn droom is weer een eigen huis hebben. Ik ben op straat beland door stomiteiten, ik heb me niet aan de regels gehouden. Mijn uitkering ging op aan geestverruimende middelen. Ik was niet verslaafd, maar wel een kroegtijger. Ik ben nu van de alcohol af. Ik heb een slechte jeugd gehad en werd door mijn ouders vernederd en mishandeld. Door het verkopen van het magazine ben ik socialer geworden. Ik krijg vaak goede adviezen van vaste klanten.’